

Установа адукацыі
“Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Прарэктар

па вучэбнай рабоце БДУКМ

 С.Л. Шпарло

“10” 12 2023 г.

Рэгістрацыйны № ВД 6-45 /эвуч.

СУСВЕТНАЯ ЛІТАРАТУРА

*Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі
па вучэбнай дысцыпліне для ўсіх спецыяльнасцей універсітэта*

Вучэбная праграма складзена на аснове прыкладных вучэбных планаў па спецыяльнасцях агульнай вышэйшай адукацыі БДУКМ, зацверджаных Першым намеснікам Міністра адукацыі Рэспублікі Беларусь 18.01.2023, 30.01.2023, 27.02.2023, вучэбных планаў па спецыяльнасцях БДУКМ

СКЛАДАЛЬНІКІ:

Н. А. Булацкая, прафесар кафедры беларускай і замежнай філалогіі ўстановы адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”, кандыдат філалагічных навук, дацэнт;

С.М.Тычына, дацэнт кафедры беларускай і замежнай філалогіі ўстановы адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”, кандыдат філалагічных навук

РЭЦЭНЗЕНТЫ:

А.А. Жэлуновіч, загадчык кафедры рускай мовы як замежнай ўстановы адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”, кандыдат філалагічных навук, дацэнт;

І.М. Мішчанчук, загадчык кафедры беларускай і замежнай літаратуры ўстановы адукацыі “Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя М. Танка”, кандыдат філалагічных навук, дацэнт

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

Кафедрай беларускай і замежнай філалогіі ўстановы адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў” (пратакол № 4 ад 30.11.2023 г.);

прэзідыумам навукова-метадычнага савета ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў» (пратакол № 2 ад 20.12.2023).

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Модуль «Беларуская і сусветная літаратура» складаецца з двух вучэбных дысцыплін: «Беларуская літаратура» і «Сусветная літаратура». Дадзеная праграма прызначана для вывучэння вучэбнай дысцыпліны «Сусветная літаратура».

Сусветны літаратурны працэс разглядаецца ў праграме паслядоўна, ад старажытных часоў да сучаснасці. Для літаратурнага аналізу пададзены найбольш значныя і характэрныя для пэўных перыядаў творы. Вывучэнне студэнтамі сусветнай літаратуры садзейнічае развіццю іх інтэлекту, духоўнаму ўзбагачэнню асобы, дапамагае выпрацаваць маральныя крытэрыі, актыўную жыццёвую пазіцыю, выхаваць эстэтычны густ і высокую культуру. Менавіта гэта і вызначае *мэту вучэбнай дысцыпліны* – раскрыць адметнасць і шматстайнасць сусветнага літаратурнага працэсу, даць уяўленне пра асноўныя этапы яго развіцця, пра змены мастацка-светапоглядных сістэм.

У адпаведнасці з мэтай вызначаюцца наступныя *задачы*:

- даць студэнтам веды аб змесце, заканамернасцях сусветнага літаратурнага працэсу;
- пазнаёміць з літаратурнымі здабыткамі краін Заходняй і Усходняй Еўропы, Амерыкі, Кітая і Японіі;
- сфарміраваць у студэнтаў сістэмнае мысленне і ўспрыманне літаратурнага твора як з’явы мастацкай культуры;
- садзейнічаць развіццю ў студэнтаў моўнай культуры;
- стымуляваць прафесійны падыход пры засваенні матэрыялу;
- навучыць аналізаваць літаратурны твор;
- выхоўваць рознабакова развітую асобу, якая мае эстэтычны густ і можа арыентавацца ў свеце мастацкіх з’яў;
- паказаць сувязі літаратуры з філасофіяй, гісторыяй, усімі галінамі грамадска-інтэлектуальнай, творчай дзейнасці чалавека.

У выніку вывучэння вучэбнай дысцыпліны студэнт павінен *ведаць*:

- месца і ролю мастацкай літаратуры ў культуралагічным кантэксце;
 - спецыфіку мастацкай літаратуры як формы спасціжэння свету;
 - сувязі і ўзаемаўплывы літаратуры з іншымі відамі мастацтва;
 - агульныя заканамернасці, тэндэнцыі развіцця, значэнне сусветнай літаратуры;
 - мастацка-светапоглядныя сістэмы, іх змест, існаванне на працягу часу;
 - творчасць яркіх прадстаўнікоў кожнай з мастацкіх эпох;
- умець*:
- характарызаваць літаратурную эпоху і асноўныя этапы яе развіцця;
 - вызначаць спецыфіку нацыянальнага літаратурнага працэсу;
 - успрымаць літаратурны твор ва ўзаемасувязі гісторыі і сучаснасці;

- самастойна аналізаваць мастацкі твор і творчасць пісьменніка;
- выкарыстоўваць набытыя веды ў прафесійнай дзейнасці;
- весці дыялог па дыскусійных пытаннях сусветнай літаратуры;
валодаць:
- метадамі культурна-гістарычнага аналізу літаратурнага працэсу;
- асноўнымі паняццямі і катэгорыямі мастацкай інтэрпрэтацыі

твора.

Засваенне вучэбнай праграмы па вучэбнай дысцыпліне “Сусветная літаратура” павінна забяспечыць фарміраванне наступнай спецыялізаванай кампетэнцыі: аналізаваць літаратурныя творы, арыентавацца ў сусветным і айчынным літаратурных працэсах і супастаўляць іх з парадыгмай развіцця іншых відаў мастацтваў.

Аўтары вучэбнай праграмы ўлічвалі пераемнасць літаратурнай адукацыі, рэальныя магчымасці адукацыйнага працэсу і ўзаемадзеянне з вучэбнымі дысцыплінамі «Гісторыя беларуская дзяржаўнасці», «Філасофія» (дапамагаюць уявіць гістарычныя абставіны, думкі, філасофскія погляды пісьменнікаў), «Псіхалогія» (садзейнічае разуменню характараў герояў, даследаванню праблемы чалавека і грамадства), «Культуралогія» (менавіта літаратурныя творы адлюстроўваюць стан і праблемы развіцця культуры і мастацтва). Існуюць непасрэдныя кантакты сусветнай літаратуры з такой вучэбнай дысцыплінай, як “Бібліятэказнаўства” (тэорыя фарміравання бібліятэчнага фонду і бібліятэчны маркетынг звязаны з мастацкімі творамі, якія складаюць значную частку літаратуры бібліятэк). Аналіз мастацкіх тэкстаў фарміруе ў студэнтаў аналітычныя здольнасці і сістэмны падыход да асэнсавання розных з’яў, што спатрэбіцца пры азнаямленні з дысцыплінай “Аналітыка-сістэмная апрацоўка матэрыялу”. У вучэбнай праграме ўлічана нацыянальная рэцэпцыя, суаднесенасць з беларускай літаратурай, прадстаўлены асаблівасці ўзаемадзеяння розных відаў мастацтва, у тым ліку літаратуры і музыкі, літаратуры і жывапісу.

У адпаведнасці з вучэбнымі планами на вывучэнне вучэбнай дысцыпліны «Сусветная літаратура» для спецыяльнасцей 6-05-0322-01 Бібліятэчна-інфармацыйная дзейнасць і 6-05-0322-03 Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны прадугледжана ўсяго 210 гадзін, з якіх 96 гадзін – аўдыторныя заняткі (52 г. – лекцыі, 44 г. – семінары). Рэкамендуемая форма кантролю ведаў студэнтаў – экзамен.

Для спецыяльнасцей 6-05-0213-01 Мастацтвазнаўства, 6-05-0213-02 Дэкаратыўна-прыкладное мастацтва, 6-05-0215-01 Музычная народная інструментальная творчасць, 6-05-0215-02 Музычнае мастацтва эстрады, 6-05-0215-03 Харэаграфічнае мастацтва, 6-05-0215-04 Рэжысура прадстаўленняў і свят, 6-05-0215-05 Рэжысура тэатра, 6-05-0215-06 Акцёрскае мастацтва, 6-05-0215-08 Мастацтва народных спеваў, 6-05-0215-09 Харавая творчасць, 6-05-0215-10 Камп’ютарная музыка, 6-05-0215-11 Фальклор, 6-05-0314-02 Культуралогія, 6-05-0314-03 Сацыяльна-культурны менеджмент і камунікацыі, 6-05-1013-02 Сацыяльна-культурная дзейнасць

усяго прадугледжана 98 гадзін, з якіх 60 гадзін – аўдыторныя заняткі (40 г. – лекцыі, 20 г. – семінары). Форма кантролю ведаў студэнтаў – экзамен.

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

УВОДЗІНЫ

Спецыфіка мастацкай формы пазнання рэчаіснасці. Месца літаратуры ў шэрагу відаў мастацтваў. Літаратура як інтэлектуальны від мастацтва. Сэнсавая насычанасць, кампактнасць і апэратыўнасць слоўнай выяўленчасці. Сувязь літаратуры з грамадска-палітычнымі рухамі і плынямі філасофскай думкі. Адлюстраванне ў літаратуры развіцця чалавечай асобы, яе самапазнання і самавыяўлення. Паняцце аб інтэрпрэтацыі мастацкага твора. Роля літаратурнай крытыкі ў ацэнцы новых твораў, пераглядзе ацэнак мінулых гадоў. Міжнародныя культурна-мастацкія сувязі як умова і крыніца ўзбагачэння нацыянальных літаратур. Сусветная літаратура ў новым інфармацыйным асяроддзі.

Еўрапейская лінія грамадска-эканамічнага, палітычнага, сацыяльнага развіцця як магістральная лінія руху чалавечай цывілізацыі. Яе адбітак у гісторыі літаратуры. Нацыянальная і рэгіянальная спецыфіка, моманты агульнасці (паўторнасці) у літаратурах розных краін. Іх збліжэнне на глебе культурна-гістарычнага развіцця.

Сусветны літаратурны працэс. Яго гісторыя як дынамічная сістэма ідэйных і мастацкіх каштоўнасцей. Стадыі развіцця літаратурнага працэсу ў Заходняй і Усходняй Еўропе і ў Амерыцы. Перыядызацыя.

Тэма 1. Антычная літаратура

Антычная літаратура як пачатковы этап развіцця еўрапейскага прыгожага пісьменства. Міфалогія і яе роля ў гісторыі антычнай літаратуры. Перыядызацыя старажытнагрэчаскай і старажытнарымскай літаратур. Зараджэнне і станаўленне ў старагрэчаскай літаратуры трох літаратурных родаў (эпас, лірыка, драма). Распрацоўка літаратурных жанраў.

«Іліяда» і «Адысея» Гамера. «Гамераўскае пытанне». Росквіт грэчаскай лірыкі ў VII–VI стст. да н.э. і яе народныя вытокі. Творы Тыртэя, Анакрэонта, Сапфо, Эзопа. Нараджэнне і развіццё старагрэчаскай драмы і тэатра. Трагедыя Эсхіла «Прыкуты Праметэй». Вечны вобраз Праметэя ў сусветнай літаратуры. Трагедыі Сафокла і Еўрыпіда. Камедыі Арыстафана і Менандра.

Нараджэнне мастацкай прозы на аснове гістарычных (Герадот, Фукідыд), філасофскіх (Платон, Арыстоцель) твораў і ўзораў красамоўства (Дэмасфен). З'яўленне жанру рамана (Лонг «Дафніс і Хлоя»).

Характэрныя рысы старажытнай рымскай літаратуры. Сацыяльныя праблемы ў творах Плаўта. Тэрэнцій як прадстаўнік бытавой камедыі. Паэма Вергілія «Энеіда». Травестацыя твора ў беларускай паэме «Энеіда навыварат» В. Равінскага. Паэзія Старажытнага Рыма.

Авантурна-казачны раман (Апулей «Метамарфозы, альбо Залаты асёл»).

Рэцэпцыя антычных сюжэтаў, матываў, вобразаў у мастацтве наступных эпох.

Тэма 2. Літаратура эпохі Сярэднявечча і эпохі Адраджэння

Перыядызацыя. Уплыў хрысціянства на развіццё еўрапейскага мастацтва. Асноўныя жанры царкоўна-рэлігійнай літаратуры. Геданізм, сатыра ў паэзіі вагантаў.

Уздзеянне фальклорных і хрысціянскіх традыцый на свецкую літаратуру. Скандынаўскія сагі. Ірландская «Сага пра Кухуліна». Народныя эпасы эпохі феадалізму («Песня пра Раланда», «Песня пра Сіда», «Песня пра Нібелунгаў»).

Рыцарская літаратура. Тэматыка рыцарскай паэзіі. Рыцарскі раман. «Раман пра Трыстана і Ізольду». Пераклады рамана на беларускую мову, з'яўленне на беларускіх землях XVI ст. «Аповесці пра Трышчана».

Дыдактычны і сатырычны характар гарадской літаратуры.

Адкрыццё антычнай спадчыны, зварот да антрапацэнтрызму і гуманізму як галоўныя рысы эпохі Адраджэння. Творчасць Дантэ Аліг'еры. Паэма «Боская камедыя». «Дэкамерон» Д. Бакачыя. Раман Ф. Рабле «Гарганцюа і Пантагруэль».

Творчы шлях У. Шэкспіра. «Рамэа і Джульета», «Утаймаванне свавольніцы». Цікавасць Шэкспіра да трагічных канфліктаў і герояў, адлюстраванне крызісу гуманістычнай канцэпцыі ў творах «Гамлет», «Атэла», «Кароль Лір», «Макбет». Зварот да фантастыкі ў трагікамедыях («Бура»). Пастаноўкі п'ес Шэкспіра на беларускай сцэне.

Раман М. Сервантэса «Хітрамудры ідальга Дон Кіхот Ламанчаскі». Вечныя вобразы ў літаратуры эпохі Адраджэння.

Тэма 3. Літаратура XVII ст. і эпохі Асветніцтва

Крызіс ідэалаў Адраджэння і развіццё асноўных напрамкаў XVII ст.: рэнесансны рэалізм (Лопэ дэ Вега), барока (П. Кальдэрон), класіцызм (П. Карнэль, Ж. Расін). Класіцызм як мастацка-эстэтычная сістэма. Змаганне пачуццяў і абавязку, пачуццяў і розуму ў трагедыях П. Карнэля («Сід»), Ж. Расіна («Федра»). Выкрыццё чалавечых заганаў у камедыях Ж.Б. Мальера «Тарцюф», «Скупы», «Дон Жуан». Традыцыі класіцызму і наватарства ў творах Мальера. Творчае выкарыстанне і пастаноўкі п'ес Мальера ў Беларусі.

Уплыў гуманістычных ідэй Адраджэння і дасягненняў кірункаў Рэнесансу на літаратуру эпохі Асветніцтва. Антыфеадальная накіраванасць асветніцкай літаратуры. Ідэя выхавання чалавека. Культ розуму і навукі. Цесная сувязь мастацкай літаратуры з філасофіяй і эстэтыкай. Галоўныя мастацкія сістэмы XVIII ст.: асветніцкі класіцызм, асветніцкі рэалізм, сентыменталізм.

Асаблівасці англійскай асветніцкай літаратуры. «Рабінзон Круза» Д. Дэфо і «Падарожжы Гулівера» Д. Свіфта як раманы прыгод і вандровак. Самабытнасць паэзіі Р. Бёрнса.

Філасофскія і эстэтычныя погляды французскіх асветнікаў, грамадска-палітычнае значэнне іх дзейнасці (Вальтэр, Д. Дзідро, Ж. Ж. Русо). Камедыі П. Бамаршэ.

Цікавасць да духоўнага жыцця чалавека, філасофскае асэнсаванне свету ў творчасці нямецкіх асветнікаў (Г. Э. Лесінг, Ф. Шылер, Ё. В. Гётэ). Рысы сентыменталізму ў «Пакутах маладога Вертэра» Гётэ. Трагедыя «Фаўст».

Тэма 4. Літаратура XIX ст.

Гістарычныя, сацыяльна-палітычныя, эстэтычныя перадумовы развіцця літаратуры XIX ст. Вядучыя мастацкія напрамкі XIX ст.

Фарміраванне рамантызму як мастацкага метаду. Асноўныя рысы рамантычнай эстэтыкі. Узаемадзеянне літаратуры, музыкі і жывапісу.

Асаблівасці нямецкага рамантызму. Творчасць Э.Т.А. Гофмана. Уплыў гофманаўскіх традыцый на беларускую літаратуру. Пераклады твораў нямецкіх рамантыкаў на беларускую мову. Лірыка Г. Гейнэ.

Характэрныя рысы французскага рамантызму. Творчасць В. Гюго. Распрацоўка жанру гістарычнага рамана («Сабор Парыжскай Божай Маці», «Дзевяноста трэці год»), увага да сацыяльных праблем («Чалавек, які смяецца», «Адрынутае»).

Нацыянальная адметнасць англійскага рамантызму. «Паломніцтва Чайльд-Гарольда», усходнія паэмы Д. Г. Байрана. Спалучэнне рамантызму і рэалізму ў раманах у вершах «Дон Жуан». Байранічны тып героя, яго двойнікі ў іншых літаратурах. Гістарычны раман В. Скота.

Романтызм у амерыканскай літаратуры. Псіхалагізм навел жахаў Э. По. Э. По – роданачальнік дэтэктыўнай літаратуры. Жанр гістарычнага рамана ў творчасці Д. Ф. Купера.

Рэалізм як метады і дамінуючы мастацкі напрамак у 1830–1870-х гг. Характэрныя рысы рэалістычнага твора. Узаемаадносіны чалавека і грамадства як вядучая праблема літаратуры рэалізму. Праблема маральнай дэградацыі чалавека ў творах пісьменнікаў.

Адлюстраванне ў творчасці А. дэ Бальзака, Ч. Дзікенса, У. Тэксерэ залежнасці фарміравання асобы ад жыццёвых абставін і сацыяльнага асяроддзя. «Чалавечая камедыя» А. дэ Бальзака. Пошук асновы заганных сацыяльных з’яў, тэма грошай і іх улады над людзьмі, уплыў грамадства на станаўленне чалавека як асобы («Яўгенія Грандэ», «Габсек», «Бацька Гарыя», «Страчаныя ілюзіі», «Шчыгрынавая скура»). Спалучэнне рэалістычнага і рамантычнага ў творах. Уплыў рамантычных і асветніцкіх ідэй на творчасць Стэндаля. Гістарычная дасканаласць, псіхалагічнае майстэрства ў раманах «Чырвонае і чорнае», «Пармскі манастыр». Уздзеянне творчасці А. дэ Бальзака і Стэндаля на літаратуру XX ст. Творчасць Г. Флабэра. Канцэпцыя бясстраснага мастацтва, «аб’ектыўны» метады Г. Флабэра.

Тэма 5. Заходнееўрапейская і амерыканская літаратура канца XIX – пачатку XX ст.

Грамадска-палітычныя падзеі, супярэчнасці ў гістарычных, светапоглядных і эстэтычных сферах канца XIX – пачатку XX ст. Складанасць літаратурнага працэсу. Узнікненне ў мастацтве мноства плыняў і напрамкаў,

іх узаемадзеянне. Развіццё рэалізму на мяжы стагоддзяў у французскай, нямецкай, англійскай і амерыканскай літаратурах. Крытыка заганаў грамадства, арыентацыя на дэмакратычныя, гуманістычныя ідэалы, з'яўленне станоўчага героя часу (Б. Шоу, Р. Ралан, Д. Лондан).

Натуралізм як мастацкі кірунак і метада. Натуралізм і рэалізм. Уплыў натуралізму на літаратуру XX ст. Творчасць Э. Заля.

Дэкадэнцтва і мадэрнізм у літаратуры. Ідэі эстэтызму і творчасць О. Уайльда. Сімвалізм паэзіі А. Рэмбо і П. Верлена. Рысы імпрэсіянізму ў лірыцы П. Верлена. Паэзія Г. Апалінэра.

Тэмы, праблемы навел і раманаў Гі дэ Мапасана. Філасофскі і інтэлектуальны раман Т. Мана («Чароўная гара», «Доктар Фаўстус»). Навелы Т. Мана. Творчасць Д. Голсуарсі.

Англійская драматургія на мяжы стагоддзяў. Развіццё ібсенаўскіх традыцый і наватарства ў творчасці Б. Шоу. Асаблівасці драмы-дыскусіі, яе праблематыка («Прафесія місіс Уорэн», «Пігмаліён» і інш.).

«Прыгоды Гекльберы Фіна», «Прынц і жабрак» М. Твена. Тэма амерыканскай мары і трагізм існавання чалавека ў творчасці Д. Лондана (паўночныя апаўдданні, «Марцін Ідэн»), Д. Стэйнбека («Зіма трылогі нашай», «Гронкі гневу») і Т. Драйзера («Амерыканская трагедыя», «Сястра Керы»). Бальзакаўскія рэалістычныя прынцыпы і традыцыі натуралізму ў творчасці Т. Драйзера. Сацыяльна-ўтапічны раман Г. Уэлса, яго роля ў развіцці фантастыкі.

Неарамантызм. Неарамантычны герой Р. Стывенсана, А. Конан-Дойля. Тэматыка і праблематыка творчасці Д. Р. Кіплінга.

Тэма 6. Агульная характарыстыка літаратуры XX – пачатку XXI ст.

Грамадска-гістарычныя ўмовы. Ускладненасць сусветнага мастацкага працэсу. Рэалізм, мадэрнізм, авангардызм, экзистэнцыялізм, постмадэрнізм як важнейшыя з'явы ў літаратуры XX ст. Іх узаемадзеянне і ўзаемаўзбагачэнне. Погляды на чалавека і свет, на магчымасці далейшага развіцця чалавечай цывілізацыі, грамадства.

Тэма і праблема вайны, асэнсаванне прычын яе ўзнікнення і вынікаў у рэалістычнай літаратуры (Э. М. Рэмарк, Э. Хемінгуэй, Г. Бэль і інш.). Гуманістычная канцэпцыя асобы ў творах XX ст. (Р. Ралан, Э. Хемінгуэй, Г. Грын). Асвятленне пытанняў адказнасці чалавека за сябе і за іншых (А. Сент-Экзюперы, Б. Брэхт). Суб'ектыўнасць, эксперымент і наватарства, асаблівасці творчага метаду пісьменнікаў (М. Пруст, У. Фолкнер, Д. Джойс, В. Вулф, С. Бекет, Э. Іанеска і інш.). Міфалагічныя вытокі сюжэтаў і вобразаў у творах Д. Джойса, Т. Мана, А. Камю, Х. Л. Борхеса і інш. Сінтэз розных мастацкіх напрамкаў у творчасці пісьменнікаў.

Інтэлектуальная драма XX ст. (Б. Шоу, Б. Брэхт, Ж. Ануі).

Дэтэктыў, навуковая фантастыка і фэнтэзі (Ж. Сімянон, А. Крысці, Р. Брэдберы, Д.Р.Р. Толкін, Р. Говард і інш.).

Замежная літаратура XX ст. у беларускіх перакладах.

Тэма 7. Англіійская літаратура XX ст.

Мастацкі прыём «плынь свядомасці». Цікавасць да глыбінь псіхалогіі ў мадэрнісцкай літаратуры («Уліс» Д. Джойса, «Міс Дэлеўэй» В. Вулф і інш.).

Экзістэнцыялізм у англіійскай літаратуры XX ст. (творчасць А. Мёрдак, У. Голдынга). Даследаванне дэструктыўнасці і агрэсіі чалавека ў рамане «Уладар мух» У. Голдынга.

Антыкаланіяльны раман Г. Грына.

Антыўтопія ў англіійскай літаратуры (О. Хакслі, Э. Бёрджэс і інш.).

Паэтыка постмадэрнізму ў творчасці Д. Фаўлза («Калекцыянер», «Жанчына французскага лейтэнанта»).

Тэма 8. Французская літаратура XX ст.

Рэалізм у французскай літаратуры XX ст. Адлюстраванне жахаў вайны ў рамане А. Барбюса «Агонь». Інтэлектуальная проза А. Сент-Экзюперы: усведамленне сувязі паміж людзьмі і адказнасці за іншых («Планета людзей»). Дзіцячы погляд на свет дарослых, сатыра ў аповесці-казцы «Маленькі прынец».

«Новы раман» 40–60-х гг. XX ст. («Залатыя плады» Н. Сарот).

Творчасць Ф. Саган.

Экзістэнцыяльныя праблемы ў творчасці Ж. П. Сартра. Зборнік навел «Мур». Творчасць А. Камю. Эсэ «Міф пра Сізіфа», філасофская аповесць «Чужаніца», раман-прытча «Чума». Экзістэнцыяльная інтэлектуальная драма Ж. Ануя. «Антыгона», «Жаваранак».

«Тэатр абсурду» («Лысая спявачка» Э. Іанеска, «У чаканні Гадо» С. Бекета).

Тэма 9. Нямецкая літаратура XX ст.

Натуралізм і экспрэсіянізм у нямецкай літаратуры (Г. Гаўптман, Б. Брэхт, Э. М. Рэмарк і інш.).

Творчасць Ф. Кафкі (раманы «Замак», «Працэс», навела «Ператварэнне»): рысы экспрэсіянізму і «магічнага рэалізму»; ірацыяналізм, песімізм, алегарызм творчасці. Уплыў Ф. Кафкі на сусветную літаратуру.

Э. М. Рэмарк як пісьменнік «страчанага пакалення». Раманы «На Заходнім фронце без перамен», «Тры таварышы».

Антыфашысцкая і антываенная нямецкая літаратура (Э. М. Рэмарк, Г. Бэль, А. Зегерс і інш.). Гуманістычны пафас, грамадска-маральная праблематыка раманаў Г. Бёля. Гратэска-сатырычны раман Г. Граса «Бляшаны барабан».

«Тэорыя эпічнага тэатра» Б. Брэхта. П'есы «Матуля Кураж і яе дзеці», «Жыццё Галілея».

Унутранае жыццё чалавека, праблемы асобы ў творчасці Г. Гесэ («Стэпавы воўк», «Гульня ў бісер»).

Рысы постмадэрнісцкай паэтыкі ў рамане П. Зюскінда «Парфума».

Тэма 10. Амерыканская літаратура XX ст.

(літаратура ЗША і лацінаамерыканская літаратура)

Рэалізм у літаратуры ЗША (Т. Драйзер, Д. Стэйнбек, Э. Хемінгуэй і інш.). Э. Хемінгуэй і яго раман «Па кім звоніць звон». Тэма «страчанага пакалення» ў творчасці Э. Хемінгуэя («Бывай, зброя!»). Праблематыка, сімволіка, трагедыя чалавечага існавання ў аповесці «Стары і мора».

Погляд маладога пакалення на жыццё, выяўленне сапраўднага і фальшывага, «паказнога» ў рамане Д. Д. Сэлінджэра «Над безданню ў жыцце».

Сімволіка, праблемы ўзаемаадносін асобы і грамадства, навязвання стандартаў у рамане К. Кізі «Над гняздом зязюлі».

Асаблівасці лацінаамерыканскай літаратуры. Уплыў еўрапейскіх традыцый. «Магічны рэалізм» у творчасці Г. Г. Маркеса. Постмадэрнізм у лацінаамерыканскай літаратуры (Х. Л. Борхес, А. Б. Касарэс, Х. Картасар).

Р. Бах і яго «Чайка па імені Джонатан Лівінгстон».

Тэма 11. Сучасная літаратура Заходняй Еўропы і Амерыкі.

Японская і кітайская літаратура

Сучасная літаратура Заходняй Еўропы і Амерыкі. Феномен масавай літаратуры. Спалучэнне рыс інтэлектуальнай і масавай літаратуры ў творах постмадэрністаў (У. Эка). Развіццё дэтэктыўнай, фантастычнай, фэнтэзінай, эратычнай літаратуры, літаратуры жахаў, графічнай літаратуры (Ж. Сімянон, Р. Брэдберы, Р. Шэклі, Р. Хайнлайн, С. Кінг і інш.).

Распаўсюджванне ў еўрапейскіх і амерыканскіх краінах японскай і кітайскай літаратуры. Уплыў светапогляднай сістэмы ўсходніх культур на фарміраванне сучаснага агульнага светаўспрымання.

Літаратура і новыя інфармацыйныя тэхналогіі.

Тэма 12. Славянскія літаратуры ў сусветным кантэксце

Гісторыя ўзнікнення славянскага пісьменства. Дзейнасць святых Кірыла і Мефодзія. Месца славянскіх літаратур сярод літаратур свету і ўзаемадзеянне з літаратурамі Захаду і Усходу. Славянская літаратурная супольнасць, з'явы і асаблівасці літаратурных працэсаў, агульныя тэндэнцыі і важнейшыя перыяды развіцця славянскіх літаратур ад старажытнасці да сучаснасці. Ідэйна-мастацкая характэрыстыка розных перыядаў развіцця славянскіх літаратур. Нацыянальная спецыфіка. Ідэйныя, эстэтычныя, тэматычныя, жанрава-стылявыя асаблівасці, вобразна-выяўленчыя сродкі розных славянскіх літаратур. Найбольш вядомыя пісьменнікі-славяне. Культурныя кантакты з сусветнай літаратурай. Успрыняцце творчасці іншаславянскіх пісьменнікаў у нашай краіне. Беларускія перакладчыкі славянскіх літаратур.

Тэма 13. Літаратура ўсходніх славян. Руская і украінская літаратуры

Агульная характарыстыка развіцця ад вытокаў да сучаснасці. Вылучэнне пэўных гістарычных перыядаў і іх ўздзеянне на творчасць пісьменнікаў. Характэрныя рысы, спецыфіка, літаратурныя плыні.

Наватарства, роля пісьменнікаў XIX стагоддзя (А. Пушкіна, М. Лермантава, М. Гоголя, Т. Шаўчэнкі, Лесі Українкі, Т. Катлярэўскага і інш.) у развіцці нацыянальных літаратур. Канцэпцыя свету і чалавека ў творчасці вядучых празаікаў XIX ст. Тэматычны дыяпазон, праблематыка, новыя канфлікты. Актуальнасць мастацкай спадчыны І. Тургенева, Ф. Дастаеўскага, Л. Талстога, А. Чэхава, М. Салтыкова-Шчадрына, М. Кацюбінскага, І. Франко і інш.

Канцэпцыя асобы, яе суадносіны з гісторыяй XX ст. і сусветам. Наватарства творчасці М. Булгакава, Б. Пастэрнака. Гісторыя, вайна, рэчаіснасць у творах А. Стаднюка, А. Ганчара, Я. Галана, Б. Алейніка, Т. Драча, У. Распуціна, В. Астаф'ева, М. Шолахава і інш. Тэма Вялікай Айчыннай вайны і гераізм народа.

Літаратура часу перабудовы. Літаратурны працэс на сучасным этапе. Суіснаванне розных мастацкіх сістэм, іх узаемаўплыў. Прадстаўнікі, тыпалогія герояў, праблематыка сучаснай літаратуры. Мастацкія здабыткі, пошукі, знаходкі, эстэтычныя платформы, процістаянне плыняў і жанраў. Развіццё беларуска-рускіх і беларуска-ўкраінскіх сувязей.

Тэма 14. Літаратура заходніх славян. Польская і чэшская літаратуры

Асаблівасці гістарычнага развіцця Польшчы і Чэхіі, іх ўздзеянне на літаратурны працэс. Рамантызм у літаратуры (А. Міцкевіч, К. Маха). Роля творчасці шэрагу пісьменнікаў у фарміраванні рэалізму (Б. Немцава, Я. Гашак, Э. Ажэшка і інш.). Жанр гістарычнага рамана ў прозе XIX стагоддзя, з'яўленне буйных эпічных твораў (Г. Сенкевіч, Б. Прус, І. Вазаў).

Польскі пазітывізм і чэшскі паэтызм як мастацкія сістэмы. Паэтычныя суполкі, фармізм, літаратурныя кірункі ў XX стагоддзі. Тэма Другой сусветнай вайны ў творчасці пісьменнікаў (Е. Анджэеўскі, Т. Голуй, Ю. Фучык, Я. Отчанапак і інш.). Праблема ўлады і чалавека ў творах як адна з цэнтральных у літаратуры XX стагоддзя. Навукова-фантастычная проза і фэнтэзі (Ст. Лем, А. Сапкоўскі, К. Чапек і інш.)

Сюррэалізм, неараман, “тэатр абсурду”, постмадэрнізм у літаратуры XX – пачатку XXI стагоддзя (Я. Сейфэрт, Б. Грабал, М. Кундэра, Ч. Мілаш, Сл. Мрожак і інш.). Творчыя набыткі паэзіі, прозы, драматургіі ў апошнія гады.

Тэма 15. Літаратура паўднёвых славян. Балгарская і сербская літаратуры

Гістарычныя ўмовы, станаўленне і развіццё балгарскай і сербскай літаратур. Уплыў палітычных і сацыякультурных абставін на літаратурны працэс. Тэматычная своеасаблівасць і жанравая спецыфіка фальклору. Яго месца сярод фальклору іншых народаў.

Рамантызм, рэалізм, сюррэалізм, экспрэсіянізм ў літаратуры XIX – пачатку XX ст. Творчасць І. Вазава, А. Канстанцінава. Гісторыя краіны, народа і чалавека ў прозе пісьменнікаў другой паловы XX ст. (творы Б. Чопіча, Д. Чосіча, М. Лаліча, Е. Станева, П. Вежынава, Д. Дзімава і інш.). Універсалізм мастацкага светапогляду “балканскага Гамера” І. Андрыча.

Паэзія, проза і драматургія XX ст. Адметнасць творчасці Б. Райнава, Й. Радзічкава. Новыя тэндэнцыі ў мастацкім развіцці, традыцыі і сучаснасць. Наватарства метаду і твораў М. Павіча, Г. Гаспадзінава, Н. Нанкава, Г. Петравіча. Стан балгарскай і сербскай літаратур першых дзесяцігоддзяў XXI ст. Пераклады твораў балгарскіх і сербскіх пісьменнікаў на беларускую мову.

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ
для студэнтаў спецыяльнасцей 6-05-0322-01 Бібліятэчна-інфармацыйная
дзейнасць і 6-05-0322-03 Музейная справа і ахова
гісторыка-культурнай спадчыны
(Дзённая форма атрымання адукацыі)

№	Назва раздзелаў, тэм	Колькасць аўдыторных гадзін		Колькасць гадзін КСР	Форма кантролю
		Лекцыі	Семінарскія заняткі		
1.	Уводзіны	2			
2.	Тэма 1. Антычная літаратура	2	2		
3.	Тэма 2. Літаратура эпохі Сярэднявечча і эпохі Адраджэння	2	2		
4.	Тэма 3. Літаратура XVII ст. і эпохі Асветніцтва	2	2	2	экспрэс-апытанне
5.	Тэма 4. Літаратура XIX ст.	4	2	2	рэфераты, экспрэс-апытанне, тэставыя заданні
6.	Тэма 5. Заходнееўрапейская і амерыканская літаратура канца XIX – пачатку XX ст.	2	2	2	рэфераты, экспрэс-апытанне
7.	Тэма 6. Агульная характарыстыка літаратуры XX – пачатку XXI ст.	4	2	2	рэфераты, экспрэс-апытанне, тэставыя заданні
8.	Тэма 7. Англіійская літаратура XX ст.	2	2		вуснае апытанне
9.	Тэма 8. Французская літаратура XX ст.	2	2		вуснае апытанне
10.	Тэма 9. Нямецкая літаратура XX ст.	2	2		вуснае апытанне
11.	Тэма 10. Амерыканская літаратура XX ст. (літаратура ЗША і лацінаамерыканская літаратура).	2	2		рэфераты, экспрэс-апытанне
12.	Тэма 11. Сучасная літаратура Заходняй Еўропы і Амерыкі. Японская і кітайская літаратура	4	2	2	рэфераты, экспрэс-апытанне, тэставыя заданні
13.	Тэма 12. Славянскія літаратуры ў сусветным кантэксце	4	2	2	рэфераты, экспрэс-апытанне, тэставыя заданні
14.	Тэма 13. Літаратура ўсходніх	4	2	2	рэфераты,

	славян. Руская і украінская літаратуры				экспрэс-апытанне
15.	Тэма 14. Літаратура заходніх славян. Польская і чэшская літаратуры	2	2		рэфераты, экспрэс-апытанне
16.	Тэма 15. Літаратура паўднёвых славян. Балгарская і сербская літаратуры	2		2	рэфераты, экспрэс-апытанне
	Усяго	52	28	16	

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ
 для студэнтаў спецыяльнасцей 6-05-0213-01 Мастацтвазнаўства, 6-05-0213-02 Дэкаратыўна-прыкладное мастацтва, 6-05-0215-01 Музычная народная інструментальная творчасць, 6-05-0215-02 Музычнае мастацтва эстрады, 6-05-0215-03 Харэаграфічнае мастацтва, 6-05-0215-04 Рэжысура прадстаўленняў і свят, 6-05-0215-05 Рэжысура тэатра, 6-05-0215-06 Акцёрскае мастацтва, 6-05-0215-08 Мастацтва народных спеваў, 6-05-0215-09 Харавае творчасць, 6-05-0215-10 Камп'ютарная музыка, 6-05-0215-11 Фальклор, 6-05-0314-02 Культуралогія, 6-05-0314-03 Сацыяльна-культурны менеджмент і камунікацыі, 6-05-1013-02 Сацыяльна-культурная дзейнасць

(Дзённая форма атрымання адукацыі)

№	Назва раздзелаў, тэм	Колькасць аўдыторных гадзін		Колькасць гадзін КСР	Форма кантролю
		Лекцыі	Семінары і заняткі		
1.	Уводзіны	2			
2.	Тэма 1. Антычная літаратура	2		2	вуснае апытанне
3.	Тэма 2. Літаратура эпохі Сярэднявечча і эпохі Адраджэння	2	2		рэфераты, вуснае апытанне
4.	Тэма 3. Літаратура XVII ст. і эпохі Асветніцтва	2		2	рэфераты, вуснае апытанне
5.	Тэма 4. Літаратура XIX ст.	2	4		экспрэс-апытанне, тэставыя заданні
6.	Тэма 5. Заходнееўрапейская і амерыканская літаратура канца XIX – пачатку XX ст.	2		2	рэфераты, вуснае апытанне
7.	Тэма 6. Агульная характарыстыка літаратуры XX – пачатку XXI ст.	2			экспрэс-апытанне, тэставыя заданні
8.	Тэма 7. Англіійская літаратура XX ст.	2	2		вуснае апытанне
9.	Тэма 8. Французская літаратура XX ст.	2	2		рэфераты, вуснае апытанне
10.	Тэма 9. Нямецкая літаратура XX ст.	2			
11.	Тэма 10. Амерыканская літаратура XX ст. (літаратура ЗША і лацінаамерыканская літаратура).	2		2	рэфераты, вуснае апытанне
12.	Тэма 11. Сучасная	2	2		экспрэс-апытанне,

	літаратура Заходняй Еўропы і Амерыкі. Японская і кітайская літаратура				тэставыя заданні
13.	Тэма 12. Славянскія літаратуры ў сусветным кантэксце	2		2	экспрэс-апытанне, тэставыя заданні
14.	Тэма 13. Літаратура ўсходніх славян. Руская і украінская літаратуры	2	2		рэфераты, вуснае апытанне
15.	Тэма 14. Літаратура заходніх славян. Польская і чэшская літаратуры	2	2		рэфераты, вуснае апытанне
16.	Тэма 15. Літаратура паўднёвых славян. Балгарская і сербская літаратуры	2		2	рэфераты, вуснае апытанне
	Усяго	32	16	12	

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ
для студэнтаў спецыяльнасці 6-05-0322-01 Бібліятэчна-інфармацыйная
дзейнасць

(Завочная форма атрымання адукацыі)

№	Назва раздзелаў, тэм	Колькасць аўдыторных гадзін	
		Лекцыі	Семінарскія заняткі
1	Уводзіны	1	
2	Тэма 1. Антычная літаратура	1	
3	Тэма 2. Літаратура эпохі Сярэднявечча і эпохі Адраджэння	1	
4	Тэма 3. Літаратура XVII ст. і эпохі Асветніцтва	1	
5	Тэма 4. Літаратура XIX ст.	1	
6	Тэма 5. Заходнееўрапейская і амерыканская літаратура канца XIX – пачатку XX ст.	2	
7	Тэма 6. Агульная характарыстыка літаратуры XX – пачатку XXI ст.	2	
8	Тэма 7. Англіійская літаратура XX ст.		1
9	Тэма 8. Французская літаратура XX ст.		1
10	Тэма 9. Нямецкая літаратура XX ст.		1
11	Тэма 10. Амерыканская літаратура XX ст. (літаратура ЗША і лацінаамерыканская літаратура).		1
12	Тэма 11. Сучасная літаратура Заходняй Еўропы і Амерыкі. Японская і кітайская літаратура	1	
13	Тэма 12. Славянскія літаратуры ў сусветным кантэксце	2	
14	Тэма 13. Літаратура ўсходніх славян. Руская і украінская літаратуры	2	1
15	Тэма 14. Літаратура заходніх славян. Польская і чэшская літаратуры	1	
16	Тэма 15. Літаратура паўднёвых славян. Балгарская і сербская літаратуры	1	
	Усяго	16	6

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ
 для студэнтаў спецыяльнасцей 6-05-0213-01 Мастацтвазнаўства, 6-05-0213-02 Дэкаратыўна-прыкладное мастацтва, 6-05-0215-01 Музычная народная інструментальная творчасць, 6-05-0215-02 Музычнае мастацтва эстрады, 6-05-0215-03 Харэаграфічнае мастацтва, 6-05-0215-04 Рэжысура прадстаўленняў і свят, 6-05-0215-05 Рэжысура тэатра, 6-05-0215-06 Акцёрскае мастацтва, 6-05-0215-08 Мастацтва народных спеваў, 6-05-0215-09 Харавая творчасць, 6-05-0215-10 Камп'ютарная музыка, 6-05-0215-11 Фальклор, 6-05-0314-02 Культуралогія, 6-05-0314-03 Сацыяльна-культурны менеджмент і камунікацыі, 6-05-1013-02 Сацыяльна-культурная дзейнасць

(Завочная форма атрымання адукацыі)

№	Назва раздзелаў, тэм	Колькасць аўдыторных гадзін	
		Лекцыі	Семінарскія заняткі
1	Уводзіны	1	
2	Тэма 1. Антычная літаратура	1	
3	Тэма 2. Літаратура эпохі Сярэднявечча і эпохі Адраджэння	1	
4	Тэма 3. Літаратура XVII ст. і эпохі Асветніцтва	1	
5	Тэма 4. Літаратура XIX ст.	1	
6	Тэма 5. Заходнееўрапейская і амерыканская літаратура канца XIX – пачатку XX ст.	1	
7	Тэма 6. Агульная характарыстыка літаратуры XX – пачатку XXI ст.	1	
8	Тэма 7. Англіійская літаратура XX ст.		1
9	Тэма 8. Французская літаратура XX ст.		1
10	Тэма 9. Нямецкая літаратура XX ст.		1
11	Тэма 10. Амерыканская літаратура XX ст. (літаратура ЗША і лацінаамерыканская літаратура).		1
12	Тэма 11. Сучасная літаратура Заходняй Еўропы і Амерыкі. Японская і кітайская літаратура	1	
13	Тэма 12. Славянскія літаратуры ў сусветным кантэксце	1	
14	Тэма 13. Літаратура ўсходніх славян. Руская і украінская літаратуры	1	
15	Тэма 14. Літаратура заходніх славян. Польская і чэшская літаратуры	1	
16	Тэма 15. Літаратура паўднёвых славян. Балгарская і сербская літаратуры	1	
	Усяго	12	4

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

Літаратура

Асноўная

1. Губская, О.Н. Мировая литература: учебное пособие для студентов учреждений высшего образования по специальности "Лингвистическое обеспечение межкультурных коммуникаций (по направлениям)" / О. Н. Губская, И. И. Шматкова. – Минск: РИВШ, 2021. – 259 с.

2. Гончарова-Грабовская, С. Я. Современная русская драматургия (конец XX- начало XXI века) : учебное пособие для студентов учреждений высшего образования по филологическим специальностям / С. Я. Гончарова-Грабовская. - Минск : Вышэйшая школа, 2021. - 268, [2] с. : рис. ; 21x14 см. - Библиогр.: с. 241-255.

Дадатковая

1. Андреев, В. Д. История болгарской литературы / В. Д. Андреев. – М. : Высш. шк., 1978. – 319 с.

2. Баршчэўскі, Л. П. Беларуская літаратура і свет: ад эпохі рамантызму да нашых дзён: папулярныя нарысы / Л. П. Баршчэўскі, П. В. Васючэнка, М. А. Тычына. – Мінск : Радыёла-плюс, 2006. – 576 с.

3. Булацкая, Н. А. Славянские литературы: классика и современность (болгарская, польская, сербская, чешская): учеб.-метод. пособие / Н. А. Булацкая; М-во культуры Респ. Беларусь, Белорус. гос. ун-т культуры и искусств. – 2-е изд., перераб. и доп. – Минск: БГУКИ, 2015. – 166 с.

4. Вострыкава, А. У. Сучасная чэшская літаратура: вернутыя імёны : курс лекцый / А. У. Вострыкава. – Мінск : БДУ, 2005. – 58 с.

5. Вострыкава, А.У. Чэшская літаратура памежжа XIX – XX стагоддзяў: вучэбна-метадычны дапаможнік /А.У.Вострыкава. – Мінск: БДУ, 2008. – 116 с.

6. Гісторыя ўкраінскай літаратуры: Украінска-беларуска-польскія літаратурныя дыялогі: вучэб. дапам. : у 2 ч. / Т. В. Кабржыцкая, М. М. Хмяльніцкі, Э. Ю. Дзюкава ; пад рэд. Т. В. Кабржыцкай. – Мінск : БДУ, 2012. – Ч. 1 : Міжкультурныя камунікацыі. Ад старажытнасці да XX ст. – 231 с.

7. Гребенникова, Н. С. Зарубежная литература: XX век : для филол. спец. / Н. С. Гребенникова. – М. : ИМПЭ, 2002. – 128 с.

8. Зарубежная литература XX века : учебник для вузов / Л.Г. Андреев, А.В. Карельский, Н.С. Павлова и др; под ред. Л. Г. Андреева. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Высш. шк., 2004. – 559 с.

9. История западноевропейской литературы: Средние века и Возрождение : учебник для студентов филол. спец. высш. учеб. заведений / М. П. Алексеев, В. М. Жирмунский, С. С. Мокульский, А. А. Смирнов. – 5-е изд., испр. и доп. – М. : Высш. шк., 1999. – 461 с.

10. История зарубежной литературы XVII века : учебник для филол. спец. вузов / Н. А. Жирмунская, З. И. Пласкин, М. В. Разумовская

[и др.] ; под ред. М. В. Разумовской. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Высш. шк., 1999. – 252 с.

11. История зарубежной литературы XVIII века: учебник для студентов высш. учеб. заведений / Е. М. Апенко, А. В. Белобратов, Т. Н. Васильева [и др.]. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Высш. шк., 1999. – 264 с.

12. История зарубежной литературы XIX века : учебник для вузов / А. С. Дмитриев, Н. А. Соловьева, Е. А. Петрова [и др.] ; под ред. Н. А. Соловьевой. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Высш. шк., 2007. – 655 с.

13. История литератур Восточной Европы после Второй мировой войны : в 2 т. / редкол. В. А. Хорев. – М. : Индрик, 1995. – Т. 1. – 695 с. ; М. : Индрик, 2001. – Т. 2. – 759 с.

13. История литератур западных и южных славян: в 3 т. – М. : Высш. шк., 2001. – 1590 с.

14. История русской литературы XX века (20–90-е годы). Основные имена : учеб. пособие для филол. фак. ун-тов / под ред. С. И. Кормилова. – М. : МГУ, 1998. – 477 с.

15. Кузнецова, Р. Р. История чешской литературы / Р. Р. Кузнецова. – М. : Высш. шк., 1987. – 385 с.

16. Кулешов, В. И. История русской литературы XIX века : учеб. пособие для вузов / В. И. Кулешов. – М. : Трикта : Акад. проект, 2004. – 794 с.

17. Левшун, Л. В. История восточнославянского книжного слова XI–XVII вв. : науч. изд. / Л. В. Левшун. – Минск: Экономпресс, 2001. – 351 с.

18. Литературный энциклопедический словарь / под общ. ред. В. М. Кожевникова, П. А. Николаева. – М. : Сов. энцикл., 1987. – 752 с.

19. Лосев, А.Ф. Античная литература: учебник для высшей школы; под ред. А.А. Тахо-Годи. – 7-е изд., стереотип. – М. : Черо ; Омега-Л, 2008. – 543 с.

20. Лявонава, Е. А. Агульнае і адметнае: творчасць беларускіх пісьменнікаў XX стагоддзя ў кантэксце сусветнай літаратуры / Е. А. Лявонава. – Мінск : Мастац. літ., 2003. – 197 с.

21. Мальдзіс, А. І. На скрыжаванні славянскіх традыцый / А. І. Мальдзіс. – Мінск : Навука і тэхніка, 1980. – 352 с.

22. Мещеряков, С. Н. Сербская литература второй половины XII–XIX вв.: Краткий очерк истории : учеб. пособие / С. Н. Мещеряков. – М. : МАКС-Пресс, 2004. – 113 с.

23. Нефагина, Г. Л. Русская проза второй половины 80 – начала 90-х годов XX века : учеб. пособие для филол. фак. вузов / Г. Л. Нефагина. – Минск : Экономпресс, 1998. – 231 с.

24. Польская драматургія XX стагоддзя : дапаможнік для студэнтаў / М. М. Хмяльніцкі. – Мінск : БДУ, 2008. – 79 с.

25. Русская литература XX века : в 2 т. / Л. Ф. Алексеева [и др.] ; под ред. Л. П. Кременцова. – 2-е изд. – М. : Академия, 2003. – Т. 1. – 496 с. ; Т. 2. – 464 с.

26. Русские писатели XX века: биографический словарь / гл. ред. и сост. П. А. Николаев ; редкол.: А. Г. Бочаров [и др.]. – М. : Большая рос. энцикл. : Рандеву-АМ, 2000. – 808 с.
27. Скоропанова, И. С. Русская постмодернистская литература: новая философия, новый язык / И. С. Скоропанова. – Минск : Ин-т совр. знаний, 2000. – 350 с.
28. Соколов, А. Г. История русской литературы конца XIX – начала XX в. : учебник для филол. спец. вузов / А. Г. Соколов. – 5-е изд. – М. : Высш. шк., 2006. – 430 с.
29. Українська літаратура : у 5 ч. Ч. 2: Новая літаратура XIX ст. : хрест. : вучэб. дапам. / аўт.-склад.: Т. В. Кабржыцкая, П. І. Навойчык, У. В. Рагойша. – Мінск : БДУ, 2005. – 306 с.
30. Фальклор і літаратура: феномен беларуска-польска-ўкраінскага культурнага сумежжа / Т. В. Кабржыцкая, М. М. Хмяльніцкі, Э. Ю. Дзюкава ; пад рэд. Т. В. Кабржыцкай. – Мінск : Кнігазбор, 2011. – 184 с.
31. Хмяльніцкі, М. М. Польская драматургія XX стагоддзя : дапаможнік для студэнтаў / М. М. Хмяльніцкі. – Мінск : БДУ, 2008. – 79 с.
32. Хрестоматия по современной русской драматургии (конец XX – начало XXI века) : учеб. пособие / авт. и сост. С. Я. Гончарова-Грабовская. – Минск : БГУ, 2002. – 287 с.
33. Чарота, І. А. Югаславянскія літаратуры: вучэб. дапам. / І. А. Чарота, М. В. Трус. – Мінск : БДУ, 1999. – 120 с.
34. Шаблоўская, І.В. Сусветная літаратура ў беларускай прасторы: рэцэпцыя, тыпалогія, кантакты / І. В. Шаблоўская. – Мінск: Радыёла-плюс, 2007. – 302 с.
35. Шеблыкин, И. П. История русской литературы XI–XIX вв. / И. П. Шеблыкин. – М. : Высш. шк., 2000. – 234 с.

ФОРМЫ БЯГУЧАЙ АТЭСТАЦЫІ СТУДЭНТАЎ

Ацэнка ведаў і ўменняў студэнтаў выконваецца паэтапна і ўключае апытанне на семінарскіх занятках па вызначанай тэме вучэбнай дысцыпліны і выніковы кантроль у форме заліку ці экзамену. Для ажыццяўлення бягучага кантролю і самакантролю кампетэнцый студэнтаў па дысцыпліне “Сусветная літаратура” можна выкарыстоўваць вусныя і пісьмовыя адказы на пытанні, экспрэс-апытанне, тэсціраванне, творчыя працы, напісанне рэфератаў, падрыхтоўку дакладаў і прэзентацый.

МЕТАДЫЧНЫЯ РЭКАМЕНДАЦЫІ ПА АРГАНІЗАЦЫІ І ВЫКАНАННІ САМАСТОЙНАЙ РАБОТЫ

Для самастойнага вывучэння сусветнай літаратуры падаецца спіс асноўнай і дадатковай літаратуры, які дае магчымасць студэнтам самастойна вывучаць пэўныя тэмы, асобныя раздзелы. Спіс складаецца з грунтоўных і сучасных даследаванняў, вучэбных дапаможнікаў, у якіх студэнт можа знайсці больш падрабязныя і дэталёвыя работы па кожным этапе развіцця сусветнай літаратуры або творчасці пісьменнікаў. Розныя інтэрпрэтацыі твораў ў літаратурнай крытыцы і падручніках прымусяць студэнта выпрацаваць свае меркаванні адносна спрэчных пытанняў. Усё гэта накіроўвае на шлях да сталай метадалагічнай рэфлексіі, творчага засваення матэрыялу, спрыяе выпрацоўцы даследчыцкіх метадаў. Па тэарэтыка-інфармацыйных пытаннях зручна звярнуцца па дапамогу ў інтэрнэт, літаратурныя слоўнікі, навінкі твораў пашукаць у бібліятэцы. Самастойнаму вывучэнню сусветнай літаратуры будзе спрыяць удзел у дыскусіях, “круглых сталах”, прэзентацыях, навуковых канферэнцыях.

Крытэрыі ацэнкі вынікаў вучэбнай дзейнасці

Балы	Крытэрыі ацэнкі на экзамене
1 (адзін), не залічана	Адсутнасць ведаў і кампетэнцый у рамках вучэбнага курса; адмаўленне ад адказу.
2 (два), не залічана	Фрагментарныя веды ў межах вучэбнага курса; наяўнасць у адказе грубых, лагічных памылак.
3 (тры), не залічана	Недастаткова поўны аб'ём ведаў у межах вучэбнага курса; фрагментарны пераказ тэксту; няўменне выкарыстоўваць навуковую тэрміналогію і арыентавацца ў тэорыі літаратурнага працэсу.
4 (чатыры), залічана	Валоданне зместам твора пераважна на ўзроўні пераказу, адсутнасць канцэптуальнага ўспрыняцця літаратурнага працэсу; выкарыстанне навуковай тэрміналогіі.
5 (пяць), залічана	Дастатковы ўзровень ведаў у рамках вучэбнай праграмы; эмацыянальнае асэнсаванне тэксту са спробай ацаніць характары і сітуацыі; выкарыстанне навуковай тэрміналогіі і арыентацыя ў тэорыі літаратурнага працэсу; лагічны адказ і здольнасць рабіць высновы; засваенне асноўнай літаратуры.
6 (шэсць), залічана	Дастаткова поўныя і сістэматызаваныя веды ў аб'ёме вучэбнай праграмы; выкарыстанне навуковай тэрміналогіі і арыентацыя ў тэорыі літаратурнага працэсу; раскрыццё зместу літаратурнага твора праз выяўленне праблематыкі, вобразнай сістэмы; спроба раскрыць аўтарскія адносіны да герояў і падзей пры адсутнасці аналітычнага падыходу; лагічны адказ і здольнасць рабіць высновы; засваенне асноўнай літаратуры.
7 (сем), залічана	Сістэматызаваныя, глыбокія і поўныя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы; выкарыстанне навуковай тэрміналогіі і арыентацыя ў тэорыі літаратурнага працэсу; добрае валоданне тэкстам, уменне аналізаваць твор на ідэйна-кампазіцыйным узроўні; здольнасць рабіць абгрунтаваныя высновы і абагульненні; лагічны і разгорнуты адказ; засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры.
8 (восем), залічана	Сістэматызаваныя, грунтоўныя і трывалыя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы; свабоднае валоданне навуковай тэрміналогіяй і арыентацыя ў тэорыі літаратурнага працэсу; разуменне і раскрыццё шматузроўневасці мастацкага твора; выкарыстанне цытат; самастойнасць высноў; валоданне метадамі комплекснага аналізу; адказ на дадатковыя пытанні;

	засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры.
9 (дзесяць), залічана	Сістэматызаваныя, грунтоўныя і трывалыя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы; свабоднае валоданне навуковай тэрміналогіяй і арыентацыя ў тэорыі літаратурнага працэсу; уменне аналізаваць твор у адзінстве зместу і формы; прадуманы, лагічны, разгорнуты, абгрунтаваны адказ, які не патрабуе дадатковых пытанняў; поўнае засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры.
10 (дзесяць), залічана	Сістэматызаваныя, грунтоўныя і трывалыя веды па ўсіх раздзелах праграмы; свабоднае валоданне навуковай тэрміналогіяй і арыентацыя ў тэорыі літаратурнага працэсу; уменне даваць тыпалагічны аналіз, рабіць арыгінальныя высновы; выяўленне аўтарскай канцэпцыі жыцця і асобы; творчая інтэрпрэтацыя тэксту; поўнае і глыбокае засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры.